

LÆRINGSTEORI

Om læring og viden

Genstandsfelt for læringsteorien

- Læring og læreprocesser
- Viden
- Transfer (herunder forholdet mellem teori og praksis)
- Lærroller
- Elevroller
- Undervisning

M. Eraut – kognitiv læringsteori

Eraut opererer overordnet med tre typer viden:

+ **Kodet viden**

(herunder evidensbaseret og forskningsbaseret)

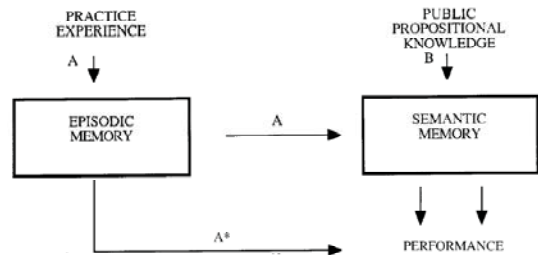
+ **Personlig viden**

(‘den kognitive ressource som i en given situation sætter en person i stand til at tænke og handle = performe’)

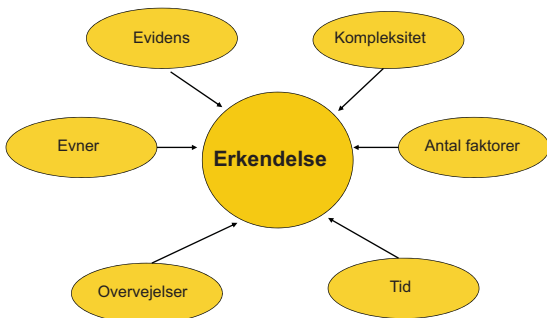
- **Kulturel viden**

Hvordan lærer vi?

- Lagring af forskellige typer af viden – og deres anvendelse

Erkendelsen formes af....

Interactions between Time, Mode of Cognition and Type of Process

Eraut M: PROFESSIONAL KNOWLEDGE IN MEDICAL PRACTICE

Type of Process Processtype	Mode of Cognition/erkendelse		
	Instant/Reflex	Rapid/Intuitive	Deliberative/Analytic
Reading of the situation Læsning af situationen	Pattern recognition Mønstergenkendelse	Rapid interpretation Hurtig tolkning	Review involving discussions and/or analysis Vurdering på baggrund af diskussioner og/eller analyse
Decision-making Beslutningstagning	Instant response Øjeblikkelig respons	Intuitive Intuitiv beslutning	Deliberative with some analysis or discussion Kritisk reflekterende med nogen analyse eller diskussion
Overt activity Handling	Routinised action Rutinepræget handling	Routines punctuated by rapid decisions Rutinehandlinger afbrudt af hurtige beslutninger	Planned actions with periodic progress reviews Handleplan med tilbagevendende, revurderende progression
Metacognitive Metakognitiv refleksion	Situational Awareness Situert bevidsthed	Implicit monitoring Short, reactive Reflections Implicit monitoring Korte sideløbende refleksioner	Conscious monitoring of thought and activity. Self-management, Evaluation Bevidst monitoring af tænkning og handling. Selvledelse, Evaluering

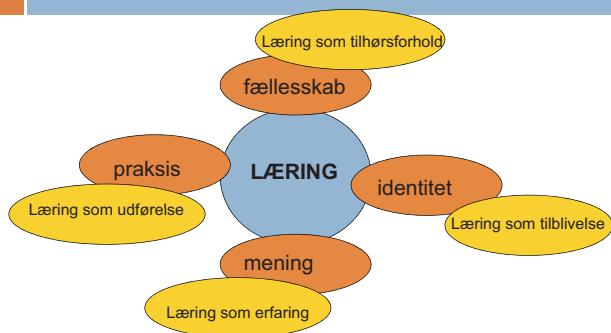
Lave & Wenger: Situeret læring

- Social læringsteori
 - læring som deltagelse
- Forskningsfelt/-spørgsmål:
 - Hvordan genereres viden i praksis?
 - Hvilke former antager læring?
 - Læringens betydning for den enkelte
 - Læring i praksisfællesskaber

Lave & Wenger: Situeret læring

- **Læring har altid en kontekst**
- **Viden udvikles som del af fælles praksis**
- **Deltagelse – person-i-verden**
- **Læring indebærer konstruktion af identiteter**

En social teori om læring

Forskellen mellem de to læringssyn

	Eraut	Lave og Wenger
Læring	Læring er en kognitiv funktion	Læring er socialt situeret og knyttet til deltagelse
Viden	Viden er individbundet, der skelnes mellem kodet, generaliseret viden og personlig viden.	Viden konstitueres som praksis og er en del af en tilblivelsesproces = identitet
Transfer	Kodet viden skal 'oversættes'. Personlig viden fungerer som oversætter af den kodede viden til egentlig performance	Svært at tale om egentlig transfer. Identiteten bliver videnbærer idet viden forandrer hvem vi er og hvad vi kan.
Lærerrolle	Traditionel	Mester, kollega, praksisdeltager
Elevrolle	Traditionel	Deltager, fra perifer til fuld deltagelse
Undervisning	Traditionel men: Fokus på teori-praksis forhold	Praksislæring

Anvendelse af læringsteori:

- Inspiration og ny viden
- 'Nye briller' på velkendt stofområde
- Overvejelser over udvalg og læringsrammer
- Vurdering af studerendes læringsforudsætninger
- Differentiering af indsatsområder
- Overvejelser over egen praksis
- Mulighed for at tildele sig selv nye roller; iværksætter, vejleder, leder af refleksionsrum, coach osv.

Litteratur:

- Eraut, M. (2004) Practice-based evidence. In: Thomas, G. and Pring, R. (eds) (2004) *Evidence-based practice in education*, Open University Press
- Eraut M.: Professional Knowledge in Medical Practice (the spanish chapter) kan downloades fra nettet qua søgning på Google
- Eraut, M (2000): Non-formal learning and tacit knowledge in professional work. *British Journal of Educational Psychology*, 2000; 70, 113-136
- Lave, J. & Wenger, E. (1991): *Situated learning*, Cambridge University Press, Cambridge, UK
- Lave, J. & Wenger, E. (2003): *Situeret læring og andre tekster*, Hans Reitzels Forlag, København
- *Læringsteorier. 6 aktuelle forståelser* (2009): Illeris, K. (red.), Roskilde Universitetsforlag
- Wenger, E. (2004): *Praksisfællesskaber*, Hans Reitzels Forlag, København

Didaktik

Den didaktiske sekstant/reasonsmodel: Hvilke overvejelser knytter sig til de enkelte elementer i modellen?

Læringsforudsætninger:

- De studerende sociale, psykiske, fysiske, økonomiske og læringsmæssige forudsætninger for at indgå i undervisning og læring (og mere specifikt lige præcis i forhold til din undervisning)
- Kundskaber, holdninger og færdigheder
- den studerendes evner til at tilegne sig ny viden, til deltagelse, til samarbejde, til planlægning
- tid og ressourcer til at være til stede
- erfaringsgrundlag!

Rammefaktorer:

- Indholdsbeskrivelser til de teoretiske kurser
- Målbeskrivelsen for almen medicin
- Love og bekendtgørelser – her betænkning 1384 – Fremtidens speciallæger – (mestring af de syv roller)
- Praksisfeltets behov; fx evidens og de syv roller
- Samfundets behov og krav
- Fysiske rammer
- Økonomiske rammer
- Undervisners forudsætninger – fra den 'fødte underviser' til knokleren – ikke enten-eller, men proces

Mål:

- Al undervisning skal have en retning – en bagvedliggende intention
- Målene sætter retning.
- Typer af mål:
 - mål for undervisningen (reflekterer rammefaktorer) men udspringer også af undervisners skøn. Kan gradueres (Millers trekant; to know, to know how, to show, to do)
 - personlige læringsmål (måde at få de studerende til at reflektere over stærke og svage sider)

Indhold:

- Noget er vigtigere end andet (grund/basisviden vs. sekundær viden)
- Hvad giver mening for den enkelte?
- Mening er det bedste afsæt til praktisk læring
- Indholdsvalg, progression, sammenhænge, tematiseringer, differentiering - Begrunde hvorfor
- Indhold skal forholdes til alle de øvrige dele af sekstanten

Læreprocesser:

- Form, men Mere end form
- Læring
- Voksnes læring – perception og det særlige ved at have erfaring
- Mening
- Transfer - Hvordan skal vi tilrettelægge uddannelsen, så det, der læres, fortsat kan udvikles i den daglige praksis?
- Tilsvarende er der et omvendt transferproblem: Hvordan kan det, der læres på arbejdspladsen, overføres til den formaliserede undervisning?
- Transfer påvirkes af motivation, medinddragelse, evnen til at sætte mål for eget arbejde og self-efficacy.
- Differentiering er god løsning - litteraturforslag til de videbegærlige, der vil fordybe sig yderligere.
- Tilbyde forskellige måder at lære på der tager højde for visuelle, se, føle, læse, samtale osv. Herunder forskellige arbejdsformer: enkelt, gruppe, erfaringsudveksling, peer review, projektopgaver, aktionslæring (erfaringslæring) udgangspunkt i egen erfaringsverden, problembaseret læring/cases, Læringsmakker
- Læring er mere end tilegnelse af færdigheder, holdninger, - læring betyder at vores handlerum udvides over tid

Vurdering:

- Hvordan gik det så?
- De studerendes udbytte. Evaluering. Egne forventninger (Eksamen)
- Refleksion over egen praksis
- Justering, proces.

Litteratur:

Dunn & Griggs (2000): Practical Approaches to using Learning Styles in Higher Education, Bergin and Garvey, Westport, Connecticut - London

Hiim, H. og Hippe, E (1997): Læring gennem oplevelse, forståelse og handling. En studiebog i didaktik. Gyldendal Undervisning, Nordisk Forlag A/S, Copenhagen

Schnack, K (red) (2004). Didaktik på kryds og tværs, Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag